

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1 Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială „Mihai Drăgănescu” (ICIA) are rolul de a preciza principiile, responsabilitățile și procedurile astfel încât cercetarea științifică și inovarea din ICIA să se desfășoare în conformitate cu principiile eticii profesionale acceptate de comunitatea științifică națională și internațională.

Art. 2. Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din ICIA reglementează buna conduită în cercetarea științifică din ICIA.

Capitolul II Respectarea legii

Art. 1 Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din ICIA este elaborat în conformitate cu:

- Legea 183/2024 privind statutul personalului de cercetare-dezvoltare;
- Ordonanța Guvernului nr. 57 din 16 august 2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată prin Legea Nr. 324 din 8 iulie 2003, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României, nr. 137/2000, republicată, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- Ghid de integritate în cercetarea științifică -Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul Național al Eticii Cercetării științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, București, 12 noiembrie 2020;
- Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;

Art. 2. Codul de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din ICIA are în vedere reglementările internaționale în domeniu, legislația Uniunii Europene și standardele acesteia privind etica în cercetarea științifică, legislația națională și reglementările Academiei Române.

Capitolul III Termenii de bază

Art. 1 În sensul prezentului cod, termenii de bază sunt definiți astfel (în ordine alfabetică):

- a) **anchetă** – activitate de cercetare a faptelor și împrejurărilor în care acestea s-au produs, prin ascultarea persoanelor implicate, stabilindu-se vinovăția sau nevinovăția acestora în raport cu principiile eticii profesionale și dispozițiile legale aplicabile;
- b) **autoplăgiat** – republicarea unor părți substanțiale din propriile publicații anterioare, inclusiv traduceri, fără a indica în mod corespunzător sau a cita originalul.
- c) **buna conduită** – set de reguli etice și profesionale ce trebuie aplicate în scopul realizării unor acțiuni specifice cercetării-dezvoltării și educației;
- d) **buna practică** – respectarea ansamblului de acte normative care reglementează buna conduită în institut;
- e) **coautor al unei publicații** – orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- f) **conflict de interese** – situația de incompatibilitate în care se află o persoană juridică sau fizică care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activităților de cercetare – dezvoltare și obținerea de granturi sau contracte de cercetare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția,

rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru unitatea ori instituția de cercetare – dezvoltare din care face parte;

- g) **comunitate științifică** – grup de cercetători științifici ai unităților sau instituțiilor de cercetare-dezvoltare. În sens larg, totalitatea cercetătorilor științifici dintr-o țară, dintr-o zonă a lumii sau din întreaga lume;
- h) **confeccionarea de date** – raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de CDI;
- i) **confidențialitate** – păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflate în desfășurare sau recent finalizate, asupra persoanei acuzate de fraudă și asupra persoanei care face o alegație;
- j) **eroare** – acțiune neintenționată, datorată insuficienței informării, insuficienței practici profesionale, neglijenței profesionale sau entuziasmului științific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligația de a o denunța public; în cazul lucrărilor publicate, recunoașterea erorii trebuie făcută în aceeași revistă, jurnal etc. în care ea a apărut;
- k) **evaluare** – aprecierea rezultatelor cercetării științifice prin folosirea unor criterii calitative și cantitative, cum ar fi impactul asupra societății sau asupra mediului ambiant, prestigiul revistei, jurnalului, numărul de citări, etc;
- l) **falsificare de rezultate sau date** – raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite, manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor, alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate, în scopul denaturării adevărului științific;
- m) **frauda în știință** – acțiunea deliberată de confeccionare, falsificare, plagiere, înstrăinare ilicită a rezultatelor cercetării științifice sau alte procedee care se abat de la practicile acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unui prestigiu științific, a unor finanțări, a conducerii de proiecte sau a acceptării rapoartelor de cercetare etc.;
- n) **integritate** – politica cercetătorilor individuali, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare și a asociațiilor cu preocupări în domeniul cercetării și/sau valorificării rezultatelor științifice pentru respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei;
- o) **investigație** – etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează anchetei și care se bazează pe fapte dovedite;
- p) **notificare** – comunicarea scrisă făcută unei persoane acuzate de fraudă în cercetare sau încălcarea normelor generale de etică; notificarea se trimite persoanei în cauză înaintea procedurilor de anchetă sau investigație;
- q) **paternitate** – calitatea de autor al unui produs științific;
- r) **plagiat** – prezentarea drept creație sau contribuție științifică pretins a fi personală într-o operă scrisă, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
- s) **probitate intelectuală** – neacceptarea falsificării de rezultate științifice, neînsușirea de idei sau rezultate ale cercetării științifice, nedivulgarea conflictelor de interese etc., cu scopul de a nu induce în eroare comunitatea științifică și de a nu crea prejudicii societății;
- t) **produs științific** – studiu de interes național, produs (model, sistem etc), tehnologie (metodologie), publicație, brevet de invenție, program de calculator etc. obținut în urma activității de cercetare

științifică;

- u) **proprietate intelectuală** – totalitatea mijloacelor prin care o idee este difuzată (carte, articol, suport electronic etc.), precum și dreptul de autor corespunzător; după caz, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat; lucrarea semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei; dacă ideea n-a fost difuzată printr-unul din mijloacele menționate ea nu reprezintă o proprietate intelectuală;
- v) **responsabilitate** – responsabilitatea salariaților, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare, precum și a publicațiilor științifice pentru păstrarea integrității;
- w) **sanctiune** – penalizare aplicată salariatului care nu respectă reglementările bunei conduite în activitatea desfășurată în institut;
- x) **standard științific** – normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;
- y) **valoare științifică** – calitatea unui produs științific de a contribui la progresul cunoașterii.

Capitolul IV Principii

Buna conduită a cercetătorilor științifici este asigurată de respectarea următoarelor principii generale: libertatea de cercetare, demnitatea, integritatea, precauția, responsabilitatea și binefacerea, atitudinea profesională, bunele practici și dezvoltarea profesională continuă, exploatarea și diseminarea rezultatelor.

Art. 1 Progresul cunoașterii este bazat pe libertatea cercetării științifice. Această libertate este îngrădită de:

- (a) respectarea demnității și a drepturilor omului;
- (b) menținerea echilibrului social;
- (c) protecția și protejarea mediului ambiant.

Art. 2 Principiul libertății de cercetare constă în libertatea de gândire și de exprimare și libertatea de a identifica și de a aplica metodele de cercetare cele mai adecvate scopului propus.

Libertatea cercetării științifice se asigură prin:

- (a) accesul liber la sursele de informare;
- (b) schimbul liber de idei;
- (c) neamestecul factorului politic în activitățile de cercetare – dezvoltare și inovare;
- (d) necenzurarea produselor științifice.

Art. 3 Principiul atitudinii profesionale constă în cunoașterea și respectarea reglementărilor care vizează domeniul de activitate al ICIA, inclusiv:

- a) familiarizarea cu obiectivele strategice care guvernează domeniul de cercetare și cu mecanismele de finanțare;
- b) familiarizarea cu reglementările la nivel național, sectorial sau instituțional care guvernează condițiile de formare profesională sau de activitate;
- c) obținerea aprobărilor necesare înainte de începerea activităților sau de accesarea resurselor oferite.

Art. 4 Principiul bunelor practici și a dezvoltării profesionale continue constă în îmbunătățirea permanentă a activității prin:

- a) adoptarea de bune practici în domeniu, inclusiv luarea măsurilor necesare pentru protejarea sănătății și pentru siguranță;
- b) actualizarea și extinderea aptitudinilor și competențelor, care nu se poate restrânge doar la formarea profesională formală, ateliere, conferințe și e-educație.

Art. 5 Principiul demnității constă în obligația de a desfășura activitățile de cercetare-dezvoltare manifestând respect față de ființele vii și în particular față de om ca ființă rațională, netratându-le niciodată doar ca mijloc, ci întotdeauna ca valoare supremă.

Art. 6 Principiul precauției constă în obligația de a clarifica gradul de precizie, respectiv de risc ce caracterizează rezultatele cercetării-dezvoltării. În desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare vor fi luate în considerare toate consecințele care pot fi prezise (prevăzute, anticipate) pe baza datelor științifice, alături de acelea a căror probabilitate nu poate fi negată chiar dacă nu este dovedită științific.

Art. 7 Principiul integrității constă în exercitarea activității cu onestitate, corectitudine și spirit colegial, în deplină concordanță cu celelalte principii etice, fără nici o ingerință din afară. Cercetătorii trebuie să adere la practicile etice recunoscute și principiile fundamentale ale eticii, corespunzătoare disciplinelor/specializărilor pe care le au.

(1) Integritatea cercetătorului științific asigură respectarea contribuțiilor predecesorilor, concurenților și partenerilor și conduce la diminuarea numărului de erori și exagerări.

(2) Onestitatea cercetătorului față de propria persoană și față de ceilalți cercetători constituie un principiu etic de bază pentru buna conduită în cercetarea științifică. Necinstea poate conduce la o imagine nepotrivită a științei și poate altera încrederea reciprocă a cercetătorilor.

(3) Autocenzura propriilor rezultate poate conduce la eliminarea erorilor.

(4) Responsabilitatea privind lipsa de onestitate revine deopotrivă cercetătorului și instituției de cercetare-dezvoltare.

Art. 8 Principiul responsabilității și binefacerii constă în asigurarea că activitățile sunt relevante pentru societate, produc beneficii sociale sau economice și că se realizează un echilibru între interesele individuale și cele colective. El poate fi atins prin:

a) evitarea dublării cercetărilor realizate anterior;

b) respectarea proprietății intelectuale și a proprietății comune a datelor în cazul cercetărilor realizate în colaborare;

c) respectarea principiilor unui management financiar corect, transparent și eficient;

d) cooperarea și colegialitatea în grupurile de cercetare științifică asigură evitarea erorilor și fraudei contribuind la transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice;

e) cooperarea trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciprocă a rezultatelor etc.

Art. 9 Principiul exploatării și diseminării rezultatelor prevede că cercetătorii trebuie să se asigure că rezultatele cercetării lor sunt exploatate și diseminate:

a) prin comunicate, transferate într-o altă cercetare sau, dacă este posibil, comercializate;

b) prin informarea societății într-un astfel de mod încât ele să fie înțelese de nespecialiști, prin aceasta îmbunătățindu-se înțelegerea științei de către public.

Art. 10 Alte principii

(1) Respectul față de proprietatea intelectuală și față de probitatea intelectuală evită cazurile de fraudă sau plagiat.

(2) a) Originalitatea și calitatea produselor științifice trebuie să primeze asupra cantității la evaluarea rezultatelor cercetării științifice.

b) Criteriile cantitative de evaluare a rezultatelor cercetării științifice trebuie corelate cu cele care privesc originalitatea și eficiența procesului cunoașterii.

(3) a) Datele primare care au condus la ieșirea pe piață a produsului științific trebuie păstrate, în condiții de siguranță, pe toată durata stabilită de instituția de cercetare-dezvoltare, conform Procedurii de arhivare internă;

b) Datele primare trebuie să permită reproductibilitatea produsului științific și în alte grupuri de

cercetare.

(4) Cercetarea științifică nu trebuie să conducă la pagube sociale sau individuale. Acest principiu este de mare importanță în special pentru elaborarea de teme finanțate din fonduri publice.

(5) Derularea proiectelor de cercetare finanțate din fonduri publice trebuie făcută cu multă transparență pe baza unor criterii acceptate de comunitatea științifică, în concordanță cu strategia națională a cercetării științifice.

(6) Eliminarea conflictelor de interese constituie un mecanism de diminuare a influențelor nedorite asupra evaluării activității.

(7) Sabotajul în cercetarea științifică reprezintă o infracțiune instituțională sau individuală și se pedepsește conform legislației juridice în domeniu.

Principiile etice general valabile pentru toți angajații ICIA:

(a) Onestitate - constituie un principiu etic de bază, lipsa acesteia conducând la o imagine nepotrivită a persoanei și institutului. Pentru ca cercetarea să fie onestă, cercetătorii trebuie să asigure concordanță între conduita de cercetare și autoprezentarea acesteia în spațiul public, concordanța între cercetarea proprie, personală sau instituțională și așteptările pozitive asociate cunoașterii științifice și adoptarea unor procedee de lucru în conformitate cu scopurile și normele valorizate majoritar-pozitiv în câmpul cercetării științifice;

(b) Responsabilitate - principiu conform căruia personalul ICIA este obligat să își asume răspunderea pentru actele și faptele pe care le realizează în legătură cu activitatea proprie, respectiv respectul față de subiecții umani ai cercetărilor sau experimentelor științifice, evitarea suferințelor pentru animale, protecția mediului natural, păstrarea echilibrului ecologic, promovarea incluziunii sociale, democrației și dezvoltării durabile, protecția patrimoniului cultural;

(c) Verificabilitate - pentru a asigura credibilitatea și cooperarea în cercetare, prezentarea publică a procedeelelor și a problemelor legate de culegerea, prelucrarea și interpretarea datelor trebuie să fie făcută astfel încât parcursul de cercetare să poată fi înțeles de către orice alt cercetător, indiferent dacă

intenționează sau nu și o replicare a cercetării; verificabilitatea se asigură în măsura în care sunt menționate și adoptate: transparența procedeelelor de cercetare, asigurarea pe cât posibil a accesului la resursele pentru cercetarea realizată, testarea stabilității rezultatelor prin folosirea unor date sau metode alternative în procesul de cunoaștere;

(d) Validarea cunoașterii - principiu al căror măsurători se raportează la cunoștințele anterioare pe aceeași temă, criteriile externe în raport cu tema dată, teoriile în domeniu, toate dimensiunile sau aspectele conceptului supus măsurării;

(e) Imparțialitate și nediscriminare - principiu conform căruia personalul ICIA este obligat să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea activității științifice;

(f) Integritate morală - principiu conform căruia personalului ICIA îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;

(g) Libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform căruia personalul ICIA își poate exprima și fundamenta opiniile cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;

(h) Confidențialitate - salariații ICIA trebuie să garanteze confidențialitatea informațiilor care se află în posesia lor și să se abțină să acceseze date confidențiale, exceptând situațiile în care s-a acordat o autorizare expresă și în conformitate cu legislația în vigoare. Se interzice personalului să folosească informații confidențiale în scopuri care nu au legătură cu exercitarea activităților profesionale;

(i) Dreptatea și echitatea - constituie valori pe care ICIA le promovează cu consecvență, adoptând întotdeauna, pentru toți membrii săi, atitudini corecte și respingând cu hotărâre discriminarea și exploatarea, indiferent de caracterul mai direct sau mai subtil în care acestea s-ar produce;

(j) Discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor, bazată explicit ori implicit pe criterii extraprofesionale precum rasa, etnia, religia, convingerile politice și altele, aduce atingeri inacceptabile drepturilor acestora și perturbă grav egalitatea de șanse, motive pentru care este interzisă, indiferent de formele în care se manifestă;

(k) Principiul dreptății și echității presupune, de asemenea, ca dreptul nediscriminării pe criterii rasiale,

etnice, religioase, politic nu poate și nu trebuie folosit astfel încât să provoace discriminări inverse.

(l) Transparența - ca principiu etic susceptibil să contribuie la asigurarea egalității de șanse în competiție și a accesului echitabil la resurse, este practică și cultivată în ICIA prin punerea la dispoziția celor interesați a tuturor informațiilor pe care aceștia sunt îndreptățiți să le primească, în cantități suficiente și de o calitate ireproșabilă. ICIA asigură transparența cu privire la condițiile și regulile de desfășurare a concursurilor de ocupare a posturilor vacante, a evaluărilor periodice ale angajaților, a interviurilor și procedurilor de promovare, precum și cu privire la orice alte informații legate de criteriile de evaluare, aplicarea acestora, desfășurarea concursurilor și a atribuțiilor posturilor pe care candidații le ocupă în urma câștigării concursurilor.

ICIA asigură transparența totală cu privire la fondurile oferite la nivel național și internațional pentru dezvoltarea activităților pe care acesta le desfășoară. Transparența se referă nu numai la sumele acordate, ci și la modul și eficiența utilizării lor în concordanță cu obiectivele și normele incluse în proiectele pe baza cărora au fost obținute.

Principiile codului de etică privind activitatea de cercetare-dezvoltare științifică și inovare.

Activitatea personalului de cercetare-dezvoltare trebuie să fie guvernată de următoarele principii fundamentale:

- (a) Principiul competenței - stabilește cine este capabil și cine poate desfășura o activitate de cercetare științifică;
- (b) Principiul obiectivării - se referă la obiectul cercetării științifice și la modul în care acesta trebuie studiat, dar și la atitudinea cercetătorului față de obiectul cercetării sale;
- (c) Principiul adevărului - respectarea adevărului în elaborarea documentelor pentru competițiile la nivel național sau internațional;
- (d) Principiul metodic - se raportează la metodologia cercetării științifice, realizând corelația dintre necesitățile obiectivării datelor urmărite la obiectul supus cercetării științifice, precum și necesitatea de a descoperi adevărul legat de obiectul respectiv;
- (e) Principiul demonstrației- susține că orice afirmație (sau rezultat) ce decurge din activitatea de cercetare științifică trebuie demonstrată, dovedită dacă este adevărată și că ea aparține ca o calitate a obiectului studiat;
- (f) Principiul corelației - rezultatele care decurg din cercetarea unui obiect trebuie să fie corelate cu datele deja existente în domeniul științific respectiv sau cu cele de factură interdisciplinară, din domeniile științifice înrudite;
- (g) Principiul evaluării rezultatelor - se raportează la metodologie și privește modul de evaluare și de utilizare a rezultatelor obținute din activitatea de cercetare științifică;
- (h) Principiul utilității- activitatea de cercetare trebuie să aibă în vedere o utilizare atât teoretică, dar și practică a datelor rezultate;
- (i) Principiul psiho-moral – se referă atât la cercetător cât și la modul în care acesta își desfășoară activitatea și privește problema seriozității și onestității activității de cercetare, atât responsabilitatea științifică dar și cea morală a celui care cercetează față de cercetare, de rezultatele cercetării dar în același timp și față de consecințele ce decurg din aplicarea teoretică sau practică a rezultatelor cercetării.

Cooperarea și colegialitatea în grupurile de cercetare științifică, trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciprocă a rezultatelor etc., și reprezintă o protecție față de erorile științifice și față de fraudă, asigurând transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice.

Analiza conflictelor de interese constituie un mecanism de diminuare a influențelor nedorite asupra rezultatelor cercetării. Sabotajul în cercetarea științifică trebuie sancționat.

Capitolul V Standarde

Art. 1 Respectarea standardelor științifice constituie o garanție a bunei conduite în cercetarea științifică.

Art. 2 Activitatea de cercetare științifică reclamă, în mod obligatoriu, un stil de muncă sau un model de conduită care implică, deopotrivă:

- a) seriozitate în alegerea și tratarea unei teme de cercetare;
- b) responsabilitate profesională, morală și socială;
- c) respect față de muncă, față de cercetător;
- d) sinceritate și modestie;
- e) cooperare sinceră, corectă în cadrul colectivului/echipei de cercetare;
- f) respectarea ierarhiilor, respectiv a statutelor și rolurilor în colectivul de cercetare respectiv;
- g) comunicarea rezultatelor cercetării după o prealabilă și serioasă verificare a acestora, comunicare ce trebuie să aibă caracter de corectitudine și valoare științifică.

Art. 3 Principalele standarde științifice generale exclud:

- (a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- (b) confecționarea de rezultate;
- (c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- (d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- (e) plagierea/autoplagierea rezultatelor sau a publicațiilor; furtul de idei;
- (f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- (g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- (h) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțări;
- (i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- (j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- (k) neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- (l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii activității la un proiect de cercetare, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- (m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale rapoartelor de evaluare, alegațiilor, rapoartelor de cercetare etc.;
- (n) publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri ne semnificative;
- (o) nerecunoașterea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare;
- (p) nerecunoașterea erorilor proprii;
- (q) difuzarea rezultatelor proprii într-o manieră iresponsabilă, cu exagerări și repetări;
- (r) nerespectarea clauzelor contractelor, granturilor, protocoalelor etc.;
- (s) împiedicarea unor cercetători în activitatea lor sau favorizarea altora;
- (t) cercetări cu caracter paralel care urmăresc subminarea unei activități autentice de cercetare;

- (u) comunicarea unor rezultate incorecte, false din punct de vedere teoretic sau oferirea unor produse ne semnificative, inutile sau periculoase.

Capitolul VI Procedură și responsabilități

Art. 1 Directorul ICIA, Directorul Adjunct și Consiliul Științific al ICIA trebuie să asigure condițiile care să permită respectarea principiilor și standardelor bunei conduite în cercetarea științifică care se desfășoară în ICIA.

Art. 2 Componenta Comisiei de Etică este propusă de Consiliul Științific al ICIA și se aprobă de către Directorul ICIA.

Art. 3 Revocarea membrilor Comisiei de etică se face motivat, prin Decizie a Directorului ICIA la propunerea Consiliului Științific.

Atribuțiile Comisiei de etică sunt următoarele:

- a) urmărește respectarea codurilor de etică specifice domeniului;
- b) numește comisii de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea CDI aduse în atenția lor prin sesizări sau prin autosesizare.

Art. 4 Procedura pe care comisia de etică, respectiv comisia de analiză o parcurge în cazul sesizărilor scrise, inițiate de persoane fizice sau juridice cunoscute, ori în urma autosesizării este detaliată în cele ce urmează.

- a) Comisia de etică păstrează confidențială identitatea autorului sesizării, conform procedurilor detaliate în Codul de etică.
- b) Comisia de analiză elaborează un raport în termen de 60 de zile de la data primirii sesizării, care se aprobă de către comisia de etică în 30 de zile de la primirea raportului comisiei de analiză. Acesta se comunică autorului sesizării în scris și se face public pe pagina de internet a organizației de cercetare în termen de 10 de zile calendaristice de la data rămânării definitive a hotărârii comisiei de etică prin necontestare la CNECSDTI sau de la data rămânării definitive a hotărârii CNECSDTI, prin care s-a soluționat contestația la raportul aprobat de comisia de etică, ori de la data rămânării definitive a hotărârii instanței de judecată, prin care s-a soluționat cererea de chemare în judecată în contencios administrativ, având ca obiect anularea raportului aprobat de comisia de etică și/sau a hotărârii CNECSDTI prin care s-a soluționat contestația la raportul aprobat de comisia de etică, după caz.
- c) Raportul rămâne postat pe pagina de internet a organizației de cercetare pe o durată maximă egală cu durata cea mai mare a sancțiunilor adoptate, dar nu mai puțin de 2 ani.
- d) În cazul constatării unor abateri de la normele de bună conduită în activitatea CDI, raportul menționează persoanele vinovate, precum și una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la art. 4. Persoanele vinovate pot fi și altele în afară de cele menționate în textul sesizării.
- e) Raportul comisiei de analiză, aprobat de comisia de etică, poate fi contestat la CNECSDTI de către persoana sau persoanele găsite vinovate ori de către autorul sesizării. Comisia de analiză va înainta către CNECSDTI întreaga documentație care a stat la baza emiterii raportului contestat.
- f) În cazul în care o contestație nu a fost înaintată către CNECSDTI în termen de 20 de zile lucrătoare de la data comunicării prevăzute la alin. (3), sancțiunile stabilite de comisia de analiză sunt puse în aplicare de către conducătorul organizației de cercetare, după caz, în termen de 60 de zile calendaristice de la data comunicării raportului.

Art. 5 Pentru abaterile constatate de la buna conduită, conducerea institutului aplică personalului una ori mai multe dintre următoarele sancțiuni, în funcție de gravitatea faptelor și de săvârșirea anterioară a unor fapte similare:

- a) avertisment scris;
- b) retragerea definitivă și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) diminuarea salariului de bază cu cel mult 20%, pe o perioadă de maximum 6 luni, cumulată, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control și sporurile aferente funcției de cercetare-dezvoltare;
- d) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, între un an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un examen sau la un concurs pentru obținerea unui grad profesional superior ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și control sau ca membru în comisii de examen sau concurs;
- e) destituirea din funcția de conducere din organizația de cercetare;
- f) desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.

Art. 6 Sesizările cu privire la conduita necorespunzătoare se înregistrează la Comisia de etică.

Art. 7 Sancțiunile aplicate nu absolvă pe cei vinovați de aplicarea altor reglementări juridice în vigoare.

Art. 8 Conducerea ICIA, precum și cercetătorii științifici înșiși poartă responsabilitatea pentru respectarea normelor și valorilor etice în cercetare – dezvoltare.

Art. 9 Autorii aceluiși produs științific sunt solidar responsabili, și, după caz, individual, pentru corectitudinea lui. Calitatea de autor onorific nu este acceptată.

Art. 10 Conducerea ICIA, precum și cercetătorii științifici înșiși au datoria de a sesiza instituțiile statului atunci când constată că rezultatele cercetării științifice au un efect negativ asupra societății.

Art. 11 Responsabilitatea pentru folosirea corectă a fondurilor de cercetare revine directorului de proiect și conducerii ICIA.

Art. 12 Conducerea ICIA asigură structura organizatorică și condițiile care să permită respectarea principiilor și standardelor bunei conduite în cercetarea științifică, precum și buna funcționare a Comisiei de etică.

Capitolul VII Informații cu caracter confidențial

Art. 1 Informațiile cu caracter confidențial sunt gestionate de către institut prin proceduri interne specifice, care asigură accesul exclusiv al celor direct interesați și numai în scopuri profesionale.

Art. 2 Este interzisă și considerată ilegală utilizarea informațiilor cu caracter confidențial în negocierea directă sau indirectă în cadrul diferitelor tranzacții/licitații/contracte.

Art. 3 Este interzisă dezvăluirea informațiilor cu caracter confidențial unor terțe persoane, atât pe timpul activității angajatului, cât și după încheierea acesteia.

Capitolul VIII. Dispoziții finale

Art. 1 Prezentul Cod de Etică și Deontologie Profesională a personalului de cercetare din ICIA intră în vigoare la data de 15.07.2026.